

Η ΠΑΛΗΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έμπομπή διά
τήν 4 'Απριλίου 1971
ήμεραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
καί ώραν : 21.45-22,15

Τήν έμπομπήν παρουσιάζουν
ό ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ
καί ό ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ.
Τραγουδά ή ΚΑΒΕΙΩ
Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ.

N = 110

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Αγαπητέ μου Γιάγιο, προχθές τήν Πέμπτη ήτανε Πρωταπριλιά,
τό άντελήφθης ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δέν φαντάζομαι νά μου κάνης καμμιά καθυστερημένη φάρσα ύστε-
ρα από τρεΐς μέρες...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι βέβαια, αν καί έδω καί λίγα χρόνια έγινε μιá τέτοια κα-
θυστερημένη φάρσα, δυό εβδομάδες μετά τήν Πρωταπριλιά.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τότε δέν ήτανε πρωταπριλιάτικη φάρσα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' όμως έγινε. Δράστης ήτανε ό μακαρίτης Γιώργος 'Ασημακόπου-
λος, Πρόεδρος τότε τών Θεατρικών Συγγραφέων καί όσμα άλλος
ένας μακαρίτης, ό Βασίλης Σπυρόπουλος επίσης συνάδελφος. 'Ο
Σπυρόπουλος είχε λείψει μερικές μέρες από τήν 'Αθήνα, μά ήτα-
νε γνωστόν ότι μαζί μέ τόν 'Ασημακόπουλο ήτανε μανιώδεις
παΐκτες στό Προ-πό. "Όταν λοιπόν γύρισε από τό ταξίδι του ό
Σπυρόπουλος, βρίσκει τόν 'Ασημακόπουλο ό όποιος του λέει :
Που ήσουν τόσες μέρες Βασίλη ; Δέν είχα πάει στήν Κόρινθο ;
άποκρίθηκε ό Σπυρόπουλος. 'Εδω χαλάει ό κόσμος καί σύ σηκώνε-
σαι καί πάς στήν Κόρινθο ; Γιατί, τί συνέβη ; Καί ό 'Ασημακό-
πουλος του άπαντá βοβαρώτατα. Κερδίσαμε στό Προ-πό. Δεκατριά-
ρι μάλιστα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Φαντάζομαι ότι θά άλλοιθώρησε ό Σπυρόπουλος.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Αλλοιθώρησε δέν θά πῆ τίποτε. Παρά λίγο νά λιποθυμήσῃ.
 Τόλμησε νά ρωτήσῃ : Πόσα παίρνομε ; Καί ἀκούει τόν 'Ασημακό-
 πουλο νά τοῦ λέῃ : Διακόσιες εἴκοσι ~~κατακόσιες~~ χιλιάδες δραχ-
 μουλες...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τότε θά λιποθύμησε γιά δεύτερη φορά ὁ Σπυρόπουλος.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ ^{πάρουν} Μά λίγο ἦτανε ; Νά ~~πάρουν~~ ξαφνικά ἀπό ἓνα Προ-πό ἑνατόν δέκα χι-
 λιάρια ὁ καθέννας τους ;
~~πάρουν~~ Στόν ἐνθουσιασμό του ἐπάνω ἔστειλε καί ἔφερε στό γρα-
 φεῖο τῆς 'Εταιρείας Συγγραφέων μπουκάλια μπῦρες, ζαμπόν, ἓνα
 δυό ἀύγοτάραχα, κερνοῦσε ὅλον τόν κόσμο. 'Ερώτησε μόνο : Τό
 παραδάκι τό πῆρες ; "Οχι βέβαια, ἀποκρίθηκε ὁ 'Ασημακόπουλος,
 μετά δεκαπέντε μέρες πληρώνονται αὐτά. Αὔριο τό πρωῖ θά πάμε
 μαζί. Καί τό ἴδιο βραδυ, στό θέατρο 'Αιροπόλ, ὁ Σπυρόπουλος
 ἔφερε δυό τρία κιλά φρουῖ γιλασέ καί γλυκίσματα, ἔφερε τρία
 μπουκάλια οὐῖσκυ καί κέρασε ὅλον τόν θίασο...

Τήν ἐπομένη ἔσνασε ἡ μπόμπα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τοῦ φανέρωσε ὁ 'Ασημακόπουλος τήν ἀλήθεια καί θά ἔγινε τῆς κα-
 νομοίρας. Καί δέν διαμαρτυρήθηκε ὁ Σπυρόπουλος λέγοντας ὅτι
 ὕστερα ἀπό δεκατέσσερις μέρες δέν κάνουνε φάρσες καί δέν ~~εἶναι~~
 ὑπάρχει ἡ δικαιολογία τῆς Πρωταπριλιάς ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βεβαίως, μά ὁ 'Ασημακόπουλος τοῦ ἀποκρίθηκε : Κύριε, ἐγώ εἶ-
 μαι παλαιοημερολογίτης καί ~~ἀπὸ~~ χθές, δεκατρεῖς 'Απριλίου
 εἶχα Πρωταπριλιά...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Η δικαιολογία πάντως ἦτανε καλύτερη ἀπό τήν φάρσα. "Ομως νομί-
 ζω ὅτι στήν παλιάν 'Αθήνα, ἦτανε ἔθιμο ἀπαράβατο ἡ φάρσα τῆς
 Πρωταπριλιάς, ἀφοῦ ὅπως ἔχω ἀκούσει καί οἱ ἔφημερίδες ἀκόμη
 εἶχανε συναγωνισμό, ποιά θά πῆ τό πιό πιστευτό φέμμα στούς ἀνα-
 γνῶστες τῆς... Μήπως τυχόν θυμᾶσαι καμμιά ἀπό τίς δημοσι-γραφι-
 κές πρωταπριλιάτικες φάρσες ;

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θυμάμαι μιά πού ἔχει μείνει ἱστορική στά δημοσιογραφικά χρο-
νικά. Μιά ἔφημερίδα ἐδημοσίευσε μιά συνταρακτική εἶδησι :
- 'Αρχαῖα χρυσᾶ νομίσματα εἰς τοὺς δρόμους !
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Χρυσᾶ νομίσματα στοὺς δρόμους ; Τί ἦτανε αὐτό ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ἡ εἶδησις ἔλεγε ὅτι στὶς ἀτχαιολογικὲς ἀνασκαφές πού ἐγίνοντο
κοντὰ στὸν Κεραμεικὸ, στὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ Πειριαῶς, εἶχε βρε-
θεῖ πῆλινος πῖθος πλήρης ἀρχαίων χρυσῶν νομισμάτων καὶ ὅτι
κατὰ τὴν ἀνύψωσι τοῦ πῖθου μὲ γερανό, εἶχε σπάσει τὸ πιδάρι
καὶ χρυσᾶ νομίσματα κατὰ ἑκατοντάδες εἶχαν σκορπιστεῖ στοὺς
δρόμους τῆς περιοχῆς...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάζομαι τί θὰ ἔγινε. Θὰ μαζευτήκανε κατὰ ἑκατοντάδες οἱ
ἀθηναῖοι στὴν συνοικία τοῦ Κεραμεικοῦ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ
βροῦνε κανένα ἀρχαῖο χρυσὸ νόμισμα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τὸ ὅποῖον, ὅπως σημείωνε ὁ συντάκτης τῆς εἰδήσεως ἦτανε ἀμυ-
θήτου ἀρχαιολογικῆς ἀξίας... Δέν ἦτανε λίγοι λοιπόν οἱ χαζοὶ
ἀθηναῖοι, πού παρατήσανε τὴν δουλειά τους γιὰ νὰ γίνουν χρυ-
σοθήρες στοὺς δρόμους τοῦ Κεραμεικοῦ. Μὰ ὅταν ἔφθαναν ἐκεῖ
καὶ ρωτούσανε ποῦ γίνονται οἱ ἀνασκαφές, παίρνανε τὴν ἀπάν-
τησι ὅτι ἡ εἶδησις ἦτανε πρωταπριλιάτικη φάρσα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μοῦ λέγανε κάποτε γιὰ ἕναν ζαχαροπλάστη στὴν ὁδὸν 'Αριστοτέ-
λους, κοντὰ στὴν πλατεῖα Κυριακοῦ ἢ Βικτωρίας ὅπως εἶναι τὸ
πραγματικὸ ὄνομα αὐτῆς τῆς πλατείας, κάθε πρωταπριλιά ἔφτια-
νε σοκολατάκια πού εἶχανε ἀπ' ἔξω μὲν σοκολάτα καὶ ἀπὸ μέσα
ἕνα κομματάκι φελλό, ἢ ἕνα φελλί σιρόδο ἢ λίγο βαμβάκι...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια, ἕνας ζαχαροπλάστης πού λεγότανε Μήτσος. Κάποτε ὅμως
τό παραχόντρηνε τὸ πρωταπριλιάτικο ἄστετο του καὶ ἔβαλε μέσα
στά σοκολατάκια, μικρές ^{κίψουλες} ~~κίψουλες~~ μὲ ρετσινόλαδο καὶ ἔβρ-
βηκε τὸν μπελᾶ του ἀπὸ τὴν 'Αστυνομία, ὅποτε τὸ σταμάτησε
τὸ ἄστετο του.

- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ὁ περίφημος ἑναερίος σιδηρόδρομος μεταξύ Λυκαβητοῦ καί Ἀκροπόλεως ; Πρωταπριλιάτινη φάρσα δέν ἦτανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό ξέρεις κι' αὐτό Γιάννο ; Ναι, κάποια ἔφημερίδα εἶχε δημοσιεύσει τήν εἶδησι ὅτι τελοῦνται τά ἐγκαίνια τοῦ ἑναερίου σιδηροδρόμου μεταξύ Λυκαβητοῦ καί Ἀκροπόλεως. Ἐδημοσίευε μάλιστα καί φωτογραφία τοῦ μεγαλειώδους ἔργου.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Φωτογραφία τοῦ ἑναερίου σιδηροδρόμου ; Ποῦ τήν βρῆκε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἔκανε ἕνα ἔξυπνο φωτομοντάζ. Βρῆκε μιά φωτογραφία ἑναερίου σιδηροδρόμου ἀπό ἄμερι κἀνικο περιοδικό, πήρε μιά φωτογραφία τῆς Ἀκροπόλεως καί ἔλλη μίᾱ τοῦ Λυκαβητοῦ, ἔκανε μιά τεχνική συγκόλλησι τῶν τριῶν φωτογραφιῶν, ἐφωτογράφησε ξανά τό σύνολο καί ἔβγαλε μιά τέλεια φωτογραφία τοῦ ἑναερίου σιδηροδρόμου τῆς Ἀθήνας.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ἄδεια ὄμως, γιατί οἱ ἄθηναῖοι θά βλέπανε ὅτι τέτοιο ἔργο δέν εἶχε γίνει...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οἱ ἄθηναῖοι δέν τήν πάθανε, ἀλλά τήν πάθανε πολλοί Πειραιῶτες καί ἄρκετοί ἀπό τήν ἐπαρχία πού κουβαληθήκανε στήν Ἀθήνα γιά νά καμαρώσουν τό τεράστιο αὐτό τεχνικό ἔργο.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ξέρεις τί συμπέρασμα βγάζω ἀπ' ὅλα αὐτά ἀγαπητέ μου Δημήτρη ; Ὅτι οἱ σαλαιοί ἄθηναῖοι ἦτανε τήν ἡμέρα χωρατατζήδες καί τήν νύχτα ρομαντικοί, ἀδιόρθωτα ρομαντικοί.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολύ φυσικό αὐτό. Τήν ἡμέρα ὁ ἥλιος γελά στήν Ἀθήνα. Λιόλουστη εἶναι ἡ πόλις τίς περισσότερες μέρες τοῦ χρόνου. Γελά ὁ ἥλιος, γελοῦν καί οἱ ἄθηναῖοι. Τήν νύχτα ὄμως ὅταν τό χλωμό φεγγαράκι ἀνεβαίνει σιγά σιγά στόν οὐρανό...
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ἀναγκαστικά ἐπηρεάζει τοὺς ἄθηναίους καί τοὺς μεταβάλλει σέ ρομαντικούς. Γι' αὐτόν τόν λόγο βγαίνανε, ξεφυτρώνανε σέ κάθε γειτονιά οἱ νυκτερινοί κανταδόροι καί διανόπτανε τόν ὕπνο τῶν πολιτῶν μέ τά ἀπίθανα τραγούδια τους. Κι' ἕνα ἀπ' αὐτό πού τραγουδιόντουσαν συχνότερα ἦτανε ἡ Σανθοῦλα, πού θά μᾱς τήν θυμίσῃ τώρα ἡ καλή μας συνεργάτις καί φίλη Κλειώ.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου)

Μήν είδες τήν Ξανθοϋλα
τήν είδα χτές άργά
πού μπήκε στήν βαρνοϋλα
νά πάη στήν Ξενητειά...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιά καί μιλάμε για πρωταπριλιάτικες φάρσες Γιάγκο, αξίζει νά θυμηθούμε τήν έφεύβρι του "Εδισων, πού όπως γράφτηκε τότε στίς έφημερίδες, θά δημιουργούσε όρουσιά τό καλοκαίρι στούς 'Αθηναίους...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Τί ήτανε πάλι αυτό ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στά 1890, έδω κι' όγδόντα χρόνια περίπου, ένας σοβαρός άθηναίος δημοσιογράφος καί λόγιος, ό Είρηνατος 'Ασώπιος, πού δέν συνήθιζε νά νάνη άστετα, άνήγγειλε μέ τό περίφημο καί σοβαρώτατο κατά τά άλλα 'Αττικόν 'Ημερολόγιον πού εξέδιδε τά έξής : Διάβασε τήν είδησι έσύ Γιάγκο...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Καίρετε τρισόλβιοι άθηναίοι, νενικηήκατε ! 'Ο καύσων, ό άφόρητος καύσων κατεβλήθη όριστικώς. 'Ο μέγας καί φιλέλληνας έφευρέτης κύριος "Εδισσων, κατεσχεύασε πλιν ό όποτος διά λεπτοτάτου ήλεκτρικού μηχανισμού, θά δροσίζη τό πρόσωπον κινούμενος ως βεντάλια ! Αί άθηναίοι, αντί νά φέρωσιν τά υπερούφηλα καπέλλα των μέ τά πτερά καί τά άνθη ως οί κρεμαστοί κήποι της Βαβυλώνας, θά φέρωσιν είς τάς κεφαλάς των τά εύεργετικά πηλίδια "Εδισσων, άτινα θά δροσίζουν τό πρόσωπον, κινούμενα ως ριπίδια... Καίρε λαμπρέ "Εδισσων, διότι μής άπήλλαξας της θερινής ζέστης... Καί τά πιστέψανε αυτά οί άθηναίοι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Αν τά πιστέψανε ; "Ανδρες καί γυναίκες τρέξανε στά μαγαζιά της όδοϋ 'Ερμού, νά ρωτήσουν πότε θά φέρουν τά δορσιστινά καπελλάκια του κυρίου "Εδισσων. Τό καταπληκτικό είναι ότι βρέθησαν καταστηματάρχες πού γράφανε στό Παρίσι για πληροφορίες...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Είχε πολύ χιουμορ λοιπόν αυτός ο Είρηνατος 'Ασώπιος, ο δημοσιογράφος του 1890. Έχει γράψει κι' άλλα για τήν 'Αθήνα της εποχής του ο 'Ασώπιος ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τί δέν έχει γράψει ; 'Αποκαλεῖ τήν πρωτεύουσα σκουπιδότοπο, έστερημένην φωτός καί ύδατος καί πλήρη σονιορτου καί λάσπης. Κάτι τέτοιο όμως λέει καί ο Δουρής για τούς δρόμους της 'Αθήνας : Πατῆς καί μέσ' τίς λάσπες της, πατῆς καί μέσ' τήν σκόνη καί κᾶνεις μ' ένθουσιασμό καινούργιο πανταλόνι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πάντως, στά 1890, τήν εποχή πού γράφει ο 'Ασώπιος, ή 'Αθήνα είχε αρχίσει νά παίρνει τήν όριστική της διαμόρφωση.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μᾶλλον όχι, γιατί ακριβῶς στά 1890, ο 'Ασώπιος γράφει ότι άπεφασίσθη νά γίνῃ τό Διναστικό μέγαρο στήν θέσι του Δημοτικού Νοσοκομείου...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Από τότε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Από τότε συζητεῖται αὐτή ή ιστορία. Καί συζητεῖται επί ογδόντα χρόνια καί Διναστικό Μέγαρο δέν εἶδε άνδρα ή πρωτεύουσα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κάπου - δέν θυμᾶμαι ποῦ - έδιάβασα τήν φράσι : ^{Μπροστά} ~~Ενώπιον~~ στό Παληό Παλάτι. Ποιό ήτανε αὐτό τό παληό Παλάτι πού λέγανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά σοῦ πῶ καί ποιᾶ φρασι διάβασες Γιαγιο. Θά ἔγραφε κάποιος για τόν κήπο της πλατείας Κλαυθμῶνος.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ναι μπράβο, τώρα τό θυμήθηκα. Για τήν πλατεία Κλαυθμῶνος.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἦτανε τότε ο μοναδικός κήπος της 'Αθήνας, ή πλατεία Κλαυθμῶνος, ο μόνος δενδροφυτευμένος καί πράσινος χώρος στήν παληά, τήν πολύ παληά 'Αθήνα. Μιλᾶμε φυσικά για τά 1837, όταν ο Όθων παντρεύτηκε τήν 'Αμαλία. 'Ανάκτορο δέν υπήρχε στήν 'Αθήνα καί ή Κυβέρνησις νοίκιασε τό σπίτι του 'Αφθονίδη πού βρισκότανε στήν πλατεία αὐτή. Φυσικά ο πράσινος ένεινος χώρος ἔγινε κήπος του Παλατιου.

- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ἡ πλατεῖα αὐτὴ ποῦ ἔγινε ἀνακτορικός κήπος, λεγότανε ἀπὸ τότε Πλατεῖα Κλαυθμῶνος ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ὁχι βέβαια. Λεγότανε Πλατεῖα Νομισματοκοπέου, διότι μπροστὰ στὴν Πλατεῖα, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου ὑπῆρχε ἕνα μακρόστενο κτίριο ποῦ ἐστέγαζε τὸ Νομισματοκοπεῖον τῆς Ἑλλάδος. Λεγότανε λοιπὸν ὁ χώρος αὐτός : Πλατεῖα Νομισματοκοπέου . Ὁ "Ὄθων μὲ τὴν Ἀμαλία κατοικῆσανε στὸ σπίτι τοῦ Ἀφθονίδη καὶ τὸ διπλὰνὸ τὸ σπίτι τοῦ παλαιοῦ ἀθηναίου Βούρου.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ "Ἐχεις δίκαιο, γιατί αὐτὰ δέν τὰ λέει μόνον ὁ Ἀσώπιος μὰ τὰ ἐπιβεβαιώνει καὶ ὁ ἀθηναιογράφος καὶ μελετητῆς τῆς Ἀθήνας, ὁ σύγχρονός μας ἀρχιτέκτων Κώστας Μπίρης. Τα-βιβλία του νομίζω πὼς εἶναι πολὺ ἐμπεριστατωμένα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ἀπ' ἐδῶ ἀρχίζουν πιά οἱ περιπέτειες τῆς πλατείας Κλαυθμῶνος ποῦ θά τίς συνεχίσωμε ἀφοῦ πρῶτα θυμηθοῦμε κανένα παλαιὸ τραγοῦδι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Καὶ προτείνω νὰ μῆς πῆ ἢ κλειῶ τὴν Βοσκοπούλα. Δέν εἶναι βέβαια ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, μὰ νάπως μεταγενέστερη, ἀλλὰ εἶναι πάντα ἕνα παλαιὸ τραγοῦδι ποῦ ἔζησε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ὡς ἀκούσωμε λοιπὸν τὴν Βοσκοπούλα.
- ΚΑΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μὲ συνοδεία πιάνου) Μιά βοσκοπούλα ἀγάπησα...
μιά ζηλεμένη κόρη
- Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Καὶ τώρα μπαίνομε στὶς περιπέτειες... Μὰ ποιές περιπέτειες ;
μιλούσαμε
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τὸ ξέχασες ; Τώρα δά δέν ~~μιλούσαμε~~ μιλούσαμε γιὰ τίς περιπέτειες τῆς πλατείας Κλαυθμῶνος ; Βέβαια κάθε πλατεῖα τῆς Ἀθήνας ἔχει περιπέτειες καὶ πῶς πολλές ἢ πλατεῖα Ὀμονοίας, μὰ γι' αὐτὴν θά μιλήσωμε ἄλλοτε. Ἡ Κυβέρνησις ἐφρόντισε τότε νὰ θεωρηθῇ σάν κήπος ἀνακτορικός ἢ πλατεῖα Κλαυθμῶνος. Ὁ "Ὄθων ἔγραψε στὸν πατέρα του νὰ τοῦ στείλῃ ἕναν βαυαρὸ κηπουρό.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί ὁ πατέρας τοῦ "Οθωνος, ὁ Λουδοβίκος τῆς Βαυαρίας ἔστειλε τόν περίφημο Σμάρατ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μ'λιστα, τόν Σμάρατ. Αὐτό πάλι ποῦ τό ξέρεις ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τό διάβασα σ' ἓνα βιβλίο τοῦ Κώστα Μπίρη.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λαμπρά. "Ερχεται λοιπόν ὁ Σμάρατ, ἔφερε μαζί του καί σπόρους καί ρίζες ποῦ δέν ὑπῆρχαν στήν Ἑλλάδα καί σιαρώνει ἓνα περιβόλι χάρμα, στό ὁποῖον ἐλλείπει ἄλλου περιπάτου γιά τήν καλή κοινωνία τῆς Ἀθήνας, ἐσύχναζαν οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, οἱ ἀνώτεροι διοικητικοί ὑπάλληλοι καί οἱ καλλονές τῶν Ἀθηνῶν, οἱ ὀμορφες κόρες τῆς Ἀθήνας.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ομως δύο τρία χρόνια κράτησε αὐτή ἡ ἱστορία τοῦ ἀνακτορίου Κήπου, γιατί στό ἀναμεταξύ ἐκτίσθησαν τά Ἀνάκτορα τοῦ "Οθωνος... καί τό σπίτι αὐτό τί ἀπέγινε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στά 1840, στεγάζεται ἐκεῖ ἡ Διοικητική Ἀστυνομία Ἀθηνῶν καί Πειραιῶς. "Ομως ἡ τοποθεσία εἶχε πιά ἀποκτήσει ὄνομα. Λέγανε οἱ ἄθηναῖοι : Στό Παληό Παλάτι...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί νομίζεις ; Ἀπό κάτι τέτοιες περιπτώσεις βγαίνουντά τοποθεσιολογικά νύμια. "Οταν ἔφυγαν τά Ἀνάκτορα ἀπ' ἐκεῖ, ὁ κόσμος καθώριζε τό μέρος σάν Παληό Παλάτι...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ὕστερα ἀπό λίγα χρόνια, ἔλλαξε πάλι ὄνομα, γιατί ὅταν ἔφυγε ἀπ' ἐκεῖ ἡ Ἀστυνομία, τό κτίριο μετεβλήθη σέ αἴθουσα τῆς πρώτης Βουλῆς... ἀλλά κι' αὐτή σέ λίγο κέημε ἀπό μιᾶ πυρραγιά καί οἱ ἄθηναῖοι, ξεχάσανε τό Παληό Παλάτι καί λέγανε : Στήν καμένη Βουλή.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί πότε ὠνομάσθημε πλατεῖα Κλαυθμῶνος ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στάσου Γιάγιο καί μή βιάζεσαι... Πολύ ἀργότερα, μά δέν ἀπεκλήθη ἐπισήμως : Πλατεῖα Κλαυθμῶνος. Κάποιος δημοσιογράφος τήν βάφτισε ἔτσι γύρω στά 1860, ἐδῶ κι' ἑνατόν δέκα χρόνια.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μ' γιατί μέ τέτοιο θλιβερό ὄνομα ; Κλαυθμῶνος ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αυτό έγινε πολύ αργότερα. Ἡ πλατεία εἶχε πάρει ἓνα ἐπί-
μο ὄνομα : Πλατεία Δραγατσανίου, γιὰ νά τιμηθοῦν οἱ Ἱερο
λοχῖτες τῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1821. Ὅμως ὅταν ^{ἔφυγε} ~~ἔφυγε~~ τό
Νομισματοκοπεῖον ἀπ' ἐκεῖ καί τό κτίριο μετεβλήθη σέ Ἵπουρ
γεῖτον οἰκονομικῶν, δέν ὑπῆρχε τότε μονιμότης τῶν Δημοσίων
Ἵπαλλήλων καί κάθε νέα Κυβέρνησις πού ἐπαιρνε τήν ἐξουσία,
ἀπέλυε τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καί διώριζε τοὺς πομματι-
κοὺς τῆς φίλους... Οἱ παυμένοι λοιπόν ὑπάλληλοι, παυμένοι
χωρίς ἀποζημίωσι καί χωρίς πλέον μισθό, μαζευόντουσαν στό
περιβόλι τοῦ Ἵπουργείου καί κλαίγανε τήν μοῖρα τους.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί κάποιοι δημοσιογράφος ὅπως εἶπες ἀπειάλεσε τήν πλατεία
Κλαυθμῶνος. Ὁ κόσμος τό ἄρπαξε...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναι, ἀλλά τό ἄρπαξε ἀφοῦ δημοσιευθήκανε κάτι σατυρικοί στίχοι
τοῦ Σοφοκλέους Καρύδη. Διάβασέ 'τους Γιάγκο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (Διαβάζει) Παράπονον πεπαυμένου ἢ Πausανίου

"Ἐρημος βαρὺς καί μόνος
στήν πλατείαν τοῦ Κλαυθμῶνος
τόν μισθόν μου φευγαλέον
δέν τόν ἀντικρύζω πλέον
ἐν τῷ μέσω τοῦ χειμῶνος
στήν πλατείαν τοῦ Κλαυθμῶνος.

"Ἄνθη προσχαροῦς λειμῶνος
στήν πλατείαν τοῦ Κλαυθμῶνος
δέν θά ὀσφραίνωμαι ὁ τάλας,
οὔτε γεῦσις τῆς κουτάλας
πλέον δέν θά συγκινηῖ
τήν κοιλιὰ μου τήν κενή...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βλέπεις ποιὰ ἦταν ἡ κατάστασις ; Ὅμως μ' ὄλο πού ἐσταμάτη-
σε κάποτε αὐτό τό καιρό, μέ τόν νόμο περί μονιμότητος τῶν
Δημοσίων Ἵπαλλήλων, τό θλιβερό ὄνομα τῆς πλατείας ἔμεινε
καί ἐπεβλήθη καί σήμερα ἀκόμη, ἐκτό χρόνια μετά τήν ἐποχή
ἐκείνη, οἱ ἄθηναῖοι λένε πάντοτε : Στήν Πλατεία Κλαυθμῶνος

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** "Έτσι συμβαίνει πάντα. Τά τοπωνύμια όταν βγαίνουν από τον λαϊκό αυθορμητισμό, είναι ισχυρά και άναλλοίωτα. "Όμως ές πιάσωμε ένα άλλο θέμα. Λέγαμε στην περασμένη μας συνάντησι ότι γύρω στά 1900, ήρχισε ή γυναίκα νά μπαίνει στην κοινωνική και δημόσια ζωή της 'Αθήνας...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Ναι και είχαν εμφανισθεϊ τότε οι πρώτες τηλεφωνήτριες, βγήκε ή πρώτη γυναίκα πού γυάλιζε παπούτσια στην πλατεία 'Ομοιοίας και ήρχισαν δύο τρεις τράπεζες νά προσλαμβάνουν δακτυλογράφες
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Ξέρεις βέβαια ότι αυτό τό γεγονός της είσόδου της γυναίκας στην δημοσία ζωή, συνεκίνησε ιδιαίτερα τό θέατρο και έχομε στά 1910, στην έπιθεώρησι Παναθήναια, τό πασίγνωστο ένευνο νούμερο πού τό έρμήνευε ή Μαρίνα Κοτοπούλη, τήν Νέα Γυναίκα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Μπρ'βο, τήν Νέα Γυναίκα πού είμαι βέβαιος ότι πολλοί παλαιοί άθηναίοι θά τήν άκουγαν εύχαρίστως.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου)** Κάτω τά βέλλα - και τά καπέλλα
και οι νουρίς, και οι ούρές και τά μωρό
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Τί γινότανε Γιάνιο μ'αυτό τό τραγουδι δέν περιγράφεται. Βέβαια δέν υπήρχαν τότε ταβέρνες μέ όρχήστρα για νά τό παίζουνε κάθε βράδυ, ούτε τραγουδιστές για νά τό διαδίδουν, μά στους κινηματογράφους πού ήτανε τότε βωβοί μέ όρχήστρα από κάτω ή και μόνο μέ πιάνο, όταν φτό πανί παρουσιαζότανε καμμιά παρέλασις ή τίποτε τό έβθυμο, οι θεαταί φωνάζανε στόν πιανίστα : Τήννεα γυναίκα ! Τήν νέ Γυναίκα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ** Και φυσικά ό πιανίστας συμμορφωνότανε... και θά 'βλεπε ό θεατής επέλασι ίππιου μέ συνοδεία της Νέας Γυναίκας, ή κυνηγι στην ζουγκλα μέ τήν Νέα Γυναίκα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Μόνο πού μιá φορά παρά λίγο νά γίνη μιá συμπλοκή σέ κινηματογράφο, στό Πανελλήνιον της Πανεπιστημίου, γιατί σ'ένα ζουρνάλ έδειχνε κάποιος γυμνασμένες φώκες πού πηδούσανε. Κάποιος φώναξε : Τήν Νέα Γυναίκα...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Παντεύω τήν συνέχεια... 'Ο πιανίστας θ' ἄρχισε τήν Νέα γυναίκα
ἀλλά θά διαμυρτηρήσανε οἱ γυναῖκες θεαταί.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐτσι ἔγινε, ἀλλά πῶς διαμυρτηρήσανε ; Δηλώθησαν δύο τρεῖς
γυναῖκες ἀπό τήν πλατεῖα καί φωνάξανε : Δέν εἶναι φῶνες οἱ νέες
γυναῖκες. Ν' σταματήσῃ ἡ μουσική...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Οἱ ἄνδρες θά τό πήσαν ἀ-λά-κάπα καί φωνάξανε περισσότερο...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβῶς. Φυσικά ἔγινε μεγάλη φασαρία καί παρά λίγο νά ἐπιτε-
θοῦν οἱ γυναῖκες ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν, μά εὐτυχῶς ἔτυχε νά βρί-
σκεται στήν αἴθουσα κι' ἕνα ὑπομοίραρχος τῆς χωροφυλακῆς καί δι-
έταξε νά ἐξακολουθήσῃ ἡ ταινία χωρίς μουσική...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τά ἐξημμένα πνεύματα θά καλμάρησαν ἀμέσως. Αὐτά λοιπόν μπο-
ρεῖ νά προκαλέσῃ ἡ δημοτικότης ἐνός τραγουδιοῦ...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικά, ἐπειδή ὁ Ρωμηός ἔχει τήν παλιὰ συνήθεια νά ἀλλάζῃ τούς
στίχους ἐνός τραγουδιοῦ ὅπως τόν συμφέρουν, οἱ ἄνδρες τραγου-
δοῦσαν : Νά 'σαι πάντα ἡ παλιὰ ἡ γυναῖκα
πού νά σκουπίζης, νό φουγγαρίζης
καί ἂν εἶσα γρηά ἡ μπεμπέκα
κοίτα τό σπῖτι καί τά μωρά.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πολύ ὠραῖο... Φαντάζομαι ὅτι οἱ γυναῖκες θά θυμῶνανε...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θυμῶνανε μά τί νά κάνουνε. 'Ἡ παρωδία αὐτή μπῆκε καί στίς ἄλ-
λες ἐπιθεωρήσεις ἕως ὅτου ἔσβησε μέ τόν καιρό.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μερικά τραγούδια ἐπιθεωρήσεων κατώρθωσαν νά νικήσουν τόν χρόνο
κι' ἐνῶ εἶχανε μιὰ ἐπικαιρότητα, τήν ξεπέρασαν καί ἐξακολουθοῦν
νά συγκινοῦν τόν κόσμον σάν ἀναμνήσεις.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ριὰ ν' ἀρχίζης ἔτσι, κἀτι θά θυμῆθηκες καί θέλεις νά τό θυμηθοῦ-
με καί οἱ ἀκροατές μας... Ποιό τραγούδι θυμῆθηκες ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ἐν Ἰταλικό. Τήν κλασσική Τριτόμπα... 'Ἡ κλειώ τήν θυμᾶται
ἀσφαλῶς...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Μέσ' τῆς Νάπολης σάν βγαίνω τά σοκάκια
ὀλέπω ὀ αἶα ποριτσάνια...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγιο μου ἀγαπητέ, πέρασε κι' ἀπόψε ἡ ὦρα μας...
Χ.τ.λ. Κ.τ.λ.